

UCHWAŁA NR .....
RADY GMINY MIASTKOWO

z dnia ..... 2026 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r., poz. 1153, 1436, z 2026 r. poz. 252) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. 1301, z 2026 r. poz. 187, 203) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026-2028, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała NR XVI/117/25 Rady Gminy Miastkowo z dnia 15 grudnia 2025 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Jakub Zaráś

Załącznik do uchwały nr .....
Rady Gminy Miastkowo
z dnia ..... 2026 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY na lata 2026-2028

1. Wprowadzenie

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa, jest jego podstawową komórką. To rodzina jest pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym dziecka. To ona kształtuje osobowość młodego pokolenia, postawę społeczną i wyznacza koleje jego losu. Dlatego tak ważne jest zachowanie prawidłowych ról społecznych. Budowanie dobrych relacji i więzi rodzinnych ma wpływ na ochronę dzieci i młodzieży przed podejmowaniem ryzykownych zachowań. W przypadku wystąpienia jakiegokolwiek dysfunkcjonalności rodziny państwo ma obowiązek zapewnić dziecku specjalną ochronę i pomoc w przezwyciężaniu zaistniałej sytuacji.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Miastkowo na lata 2026 -2028 jest kontynuacją programu wspierania rodziny realizowanego w gminie w latach 2023-2025. Niniejszy Program wskazuje działania ukierunkowane na wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawczych, jak również działania profilaktyczne i prorodzinne, których celem jest zapobieganie marginalizacji oraz społecznemu wykluczeniu. Inspiracją w tworzeniu programu jest przekonanie o niezastąpionej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka, którą należy promować i wzmacniać, zwłaszcza wobec wyzwań współczesnego świata. Jeżeli w rodzinach pojawiające się problemy przewyższają możliwość ich rozwiązania we własnym zakresie, przy wykorzystaniu własnych środków oraz zasobów, pojawia się konieczność wsparcia z zewnątrz. Należy wtedy dołożyć wszelkich starań, aby takie rodziny uzyskały profesjonalną pomoc tak, aby w przyszłości same mogły funkcjonować bez konieczności wsparcia różnych instytucji.

Niniejszy program został opracowany w oparciu o przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2025 poz. 49), dalej także "ustawa". Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy do zadań własnych gminy należy między innymi opracowanie 3 letnich programów wspierania rodziny, których głównym założeniem jest stworzenie spójnego systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienia pomocy w opiece i wychowywaniu dzieci. Obowiązek ten realizowany jest przy współpracy i współdziałaniu odpowiednich służb społecznych, organizacji pozarządowych, kościołów oraz związków wyznaniowych.

2. Podstawy prawne Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2025 poz. 49 ze zm),
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2026 poz. 639),
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. (Dz.U. 2023 poz. 2151 ze zm.),
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2023 poz. 1939 ze zm.),
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. 2024 poz. 1673 ze zm.),
6. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. 2025 poz.1208 ze zm.)
7. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. 2026 poz.79);
8. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. 2024 poz. 1829),
9. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. 2024 poz.1512),
10. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2032
11. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2026-2030

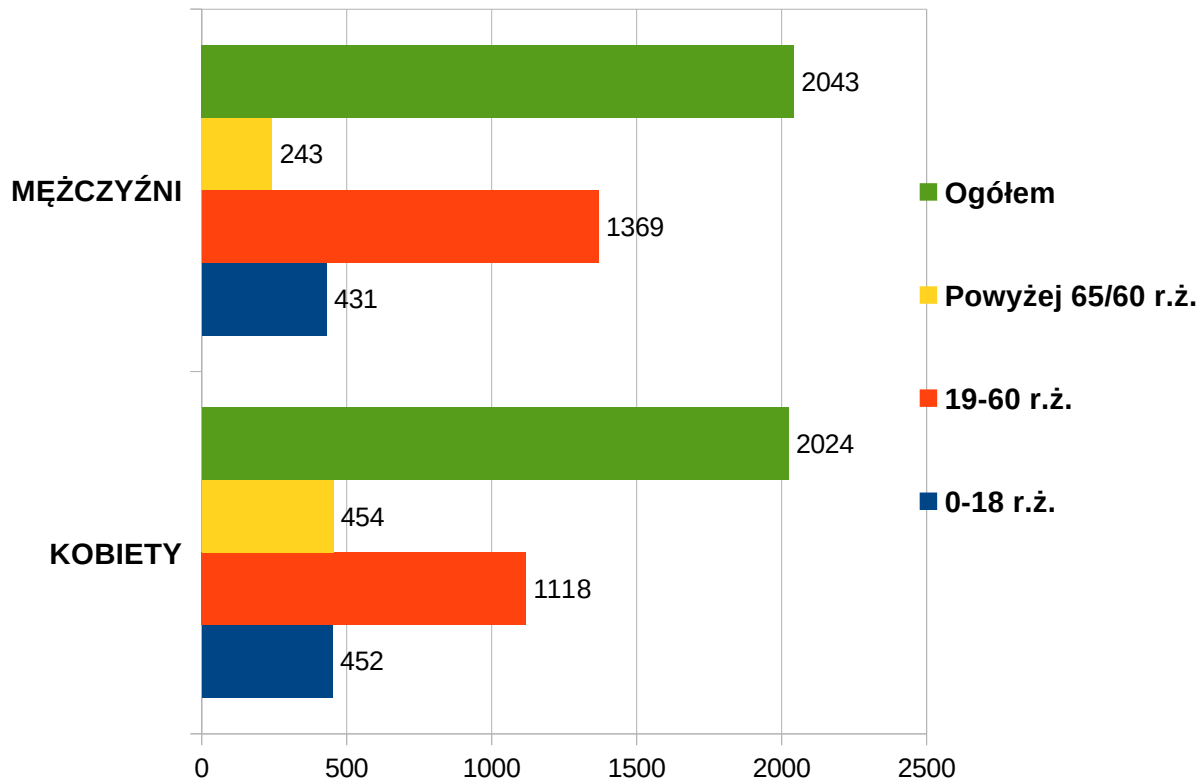
3. Zakres Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 jest skierowany do rodzin zamieszkałych na terenie Gminy Miastkowo. Celem Programu jest w dalszym ciągu tworzenie warunków do działań profilaktycznych i osłonowych tak, aby zapobiegać marginalizacji i społecznemu wykluczeniu rodzin dysfunkcyjnych. Wsparcie instytucjonalne rodzin potrzebujących pomocy, szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym daje poczucie bezpieczeństwa oraz nadzieję, na znalezienie rozwiązania w często trudnych, wręcz beznadziejnych sytuacjach.

Program ten kładzie nacisk na potrzebę wspierania rodzin niewydolnych wychowawczo, rodzin dotkniętych przemocą, problemem uzależnień, jak również rodzin, w których wychowuje się dziecko, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę. Program obejmuje również temat ubóstwa i zagrożenia umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej oraz rodzin, którym zostały odebrane albo ograniczone prawa rodzicielskie.

4. Diagnoza środowiska lokalnego

4.1. Demografia

W 2024 roku liczba mieszkańców Gminy Miastkowo wynosiła 4067 osób, z czego 49,77 % stanowiły kobiety, a 50,23 % mężczyźni.

- Struktura ludności gminy przedstawiała się następująco:
  - osoby w wieku przedprodukcyjnym- **831**
  - osoby w wieku produkcyjnym- **2539**
  - w wieku poprodukcyjnym -**697**
- Liczba zgonów w 2024 r. wyniosła- **61 osób**
- Urodzenia w 2024 r.- **38 osób**
- Małżeństwa zarejestrowane w USC w 2024 r- **13 par**

4.2. Bezrobocie

Stan ludności oraz wszelkie zmiany demograficzne w znacznym stopniu determinują sytuację panującą na rynku pracy. Poniższe tabele, oparte na materiale Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży, przedstawiają dane dotyczące bezrobocia w Gminie Miastkowo w odniesieniu do zjawiska bezrobocia w powiecie łomżyńskim.

ROK	XII 2023	XII 2024	Zmiana +/-	
	Liczba osób bezrobotnych	Liczba osób bezrobotnych	liczbowo	%
POWIAT	939	919	-20	-2,10
GMINA MIASTKOWO	95	83	-12	-12,60

Źródło: dane z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łomży dla powiatu łomżyńskiego na dzień 31 grudnia 2024 r. wyniosła 919 osób i była niższa od liczby bezrobotnych zarejestrowanych na koniec roku 2023 o 20 osób, t. j. o 2,1 %. Według stanu na 31 grudnia 2024 roku stopa bezrobocia w gminie wyniosła 2,47 %. Stopa bezrobocia dla powiatu wynosi 7,1 % dla województwa wynosi 6,9 %. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Miastkowo wyniosła 83 osoby (mniej o 12,6% w stosunku do 2023 r.), w tym 55,42 % stanowiły kobiety, 44,58 % mężczyźni.

4.3. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Istotnym elementem wspierania rodziny jest udzielanie oraz zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno – bytowej.

Gmina Miastkowo realizuje zadania o charakterze obligatoryjnym i fakultatywnym. Na ich realizację środki pochodzą z budżetu państwa i przekazywane są w formie dotacji lub pochodzą z budżetu Gminy Miastkowo.

W 2022 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastkowie objął pomocą ogółem -142 rodziny, w 2023 było to 135 rodzin, natomiast w 2024 roku -195 rodzin. Analiza danych w okresie 2022 – 2024 wskazuje na tendencję spadkową w 2023 r. w odniesieniu do poprzedniego roku.

W kolejnym roku liczba rodzin, korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych wzrosła o 60 rodzin.

Wśród osób korzystających ze świadczeń w 2022 r. najliczniejszą grupę stanowiły osoby bez dzieci, w tym osoby samotnie gospodarujące. Głównym powodem udzielenia pomocy osobom/rodzinom było **ubóstwo-33,33 %**, **bezrobocie- 20,13 %**., **niepełnosprawność- 15,72 %**

W 2023 r. oraz 2024 r. klasyfikacja uległa znaczącej zmianie, a mianowicie w najliczniejszej grupie beneficjentów pomocy społecznej znalazły się rodziny wielodzietne, głównie posiadające 4 i więcej dzieci. **Do najczęstszych powodów korzystania z pomocy społecznej należało:**

- w 2023 r.:

- ubóstwo (34,03 %),
- bezrobocie (22,22%)
- niepełnosprawność (17,36 %)

- w 2024 r.:

- ubóstwo (31,33 %),
- bezrobocie (23,33 %),
- niepełnosprawność (20,67 %).

W 2022 r. najrzadziej udzielano wsparcia osobom ze względu na bezradność życiową w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, alkoholizm i zdarzenie losowe. Każdy rodzaj wsparcia otrzymała 1 rodzina. W 2023 r. najrzadszym powodem udzielania wsparcia była bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – 2 rodziny, a w 2024 r.- 1 rodzina.

Pomocy w formie: pracy socjalnej udzielono: w 2022 roku – 135 rodzinom, w 2023 roku – 110 rodzinom, w 2024 r. -136 rodzinom.

Zapewniając pomoc rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastkowie przyznawał świadczenia pieniężne, m.in. w postaci zasiłków stałych, okresowych i celowych. W postaci niepieniężnej, m.in. w formie usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania, specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, dożywiania i inne wymienione poniżej.

Rodzaj świadczenia	Ilość wypłaconych świadczeń w 2022 r.	Ilość wypłaconych świadczeń 2023 r.	Ilość wypłaconych świadczeń 2024 r.
Pieniężne			
Zasiłek stały	189	165	165
Zasiłek okresowy	129	174	146
Zasiłek celowy	36	25	42
Niepieniężne			
Rodzaj świadczenia	Ilość osób korzystających	Ilość osób korzystających	Ilość osób korzystających

	w 2022 r.	w 2023 r.	w 2024 r.
Usługi opiekuńcze (w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze)	1	4	9
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	2	2	2
Świadczenia zdrowotne	7	13	16
Sprawienie pogrzebu	1	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Miastkowie.

Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastkowie udzielał świadczeń w ramach następujących programów:

➤ **Program wieloletni "POSILEK W SZKOLE I W DOMU"**

Zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych i niepełnosprawnych.

Dożywianie w szkole

Rok	Ilość uczniów, którzy skorzystali	Koszt
2022	109	57 854,00
2023	114	71 439,00
2024	111	77 700,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Miastkowie.

Świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności

Rok	Ilość osób, które skorzystało	Koszt
2022	54	23 050,00
2023	30	67 500,00
2024	29	53 500,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Miastkowie.

➤ **Program FUNDUSZE EUROPEJSKIE NA POMOC ŻYWNOŚCIOWĄ 2021-2027**

Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 to program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus oferujący pomoc żywnościową w formie paczek lub posiłków dla osób najbardziej potrzebujących, a także możliwość udziału w tzw. działaniach towarzyszących.

W ramach pomocy żywnościowej Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastkowie w 2022 r. wydał 50 skierowań -skorzystało 174 osoby, natomiast w 2023 r. wydano 53 skierowania dla 172 osób.

➤ **Program „OPIEKA 75+”**

Głównym celem Programu jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej, które są osobami samotnymi, samotnie gospodarującymi w rozumieniu art. 6 pkt 9 i 10 ustawy o pomocy społecznej, a także dla osób pozostających w rodzinie w wieku 75 lat i więcej.

Środki finansowe z Programu mogą być przeznaczone na:

1. dofinansowanie do usług opiekuńczych dla osób, którym przedmiotowe usługi były świadczone w ramach Programu i będą kontynuowane;
2. dofinansowanie do usług opiekuńczych dla osób, którym w danym roku usługi te nie były świadczone (osoby nowe);
3. dofinansowanie do zwiększenia liczby godzin usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej. **W Gminie Miastkowo, w ramach Programu „Opieka 75+” od 2023 r. świadczone są usługi opiekuńcze przez opiekuna zatrudnionego w Ośrodku Pomocy Społecznej w Miastkowie**

Z Programu „OPIEKA 75+” w 2023 r. sfinansowano usługi opiekuńcze dla 3 osób.

Wartość dofinansowania: **8 841,00 zł.**

Całkowita wartość zadania: **14 735,00 zł.**

Z Programu „OPIEKA 75+” w 2024 r. sfinansowano usługi opiekuńcze dla 5 osób.

Wartość dofinansowania: **13 528,00 zł.**

Całkowita wartość zadania: **22 547,00 zł.**

➤ **Program „OPIEKA WYTCHNIENIOWA”-
Edycja 2024 r.**

W ramach Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej Gmina Miastkowo po raz pierwszy przystąpiła do realizacji Programu “Opieka wytchnieniowa” na rok 2024. Program jest nadal kontynuowany. Za realizację Programu odpowiedzialny jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastkowie.

Głównym celem Programu jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

- 1) dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,
- 2) osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi.

Program adresowany jest do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionego), które wymagają usługi opieki wytchnieniowej, zwanych dalej „uczestnikami Programu” – asystenta w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Opieka wytchnieniowa ma na celu odciążenie członków rodzin i opiekunów osób z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie im czasowego zastępstwa w opiece. Pozwala to opiekunom na odpoczynek, załatwienie własnych spraw (np. wizyty u lekarza), regenerację sił lub poświęcenie czasu innym członkom rodziny, a tym samym na utrzymanie ich własnego zdrowia fizycznego i psychicznego.

Projekt jest realizowany w formie świadczenia usług w formie dziennego pobytu w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej.

Program dofinansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego

Całkowita wartość zadania: **107.406,00 zł**

Wartość dofinansowania: **107.406,00 zł**

Wśród innych form świadczeń niepieniężnych realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastkowie wyróżnia się:

- ✓ **Zapewnienie schronienia-** w 2024 r. 2 osoby przebywały w schronisku dla bezdomnych, za które wniesiono opłatę w kwocie 9 109,00 zł
- ✓ **Umieszczenie i ponoszenie odpłatności za pobyt w Domach Pomocy Społecznej:**
  - 2022 r.-przebywało 6 osób, na które wniesiono opłatę 212 565,00 zł
  - 2023 r.- przebywało 7 osób, na które wniesiono opłatę 218 716,00 zł
  - 2024 r.- przebywało 6 osób, na które zapłacono 137 940,00 zł.

Z uzyskanych danych wynika, iż w przeciągu ostatnich lat wzrosło zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze dla osób starszych, samotnych. Istotną zmianą jest możliwość skorzystania z usług opieki wytchnieniowej przez opiekunów osób niepełnosprawnych. Wnioskuje się , że dzięki zapewnieniu usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania - w 2024 r. nie kierowano i nie umieszczono żadnej osoby w Domu Pomocy Społecznej.

4.4. Asystent rodziny

Asystent rodziny, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej to specjalista, który przydzielany jest rodzinie, gdy ta napotyka trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. **Do zadań asystenta należy:**

- ✓ opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- ✓ opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- ✓ udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- ✓ udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- ✓ udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- ✓ udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- ✓ wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- ✓ motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- ✓ udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- ✓ motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- ✓ udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;

- ✓ udzielanie wsparcia dziecku przez towarzyszenie mu podczas posiedzenia albo rozprawy z jego udziałem, o których mowa w art. 76a § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego;
- ✓ podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- ✓ prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- ✓ realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem";
- ✓ prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- ✓ dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1;
- ✓ monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- ✓ sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- ✓ współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- ✓ współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą diagnostyczno-pomocową lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Współpraca z asystentem odbywa się za zgodą rodziny i przy aktywnym jej udziale lub zgodnie z postanowieniem sądu. Pierwszy kontakt asystenta z rodziną następuje w obecności pracownika socjalnego. Podczas spotkania asystent próbuje dowiedzieć się jak najwięcej o rodzinie, dzieciach, o występujących w rodzinie problemach oraz ich oczekiwaniach. Asystent rodziny wspólnie z rodziną określa sposób wyjścia z trudnej sytuacji życiowej. Ustala mocne strony rodziny oraz rodzaj i kolejność podejmowanych działań. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

Głównym celem asystentury rodzinnej jest podniesienie poziomu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci. Efektem powinno być odzyskanie przez osoby przyjmujące pomoc kontroli nad własnym życiem, która pozwoli im być samodzielnymi oraz tak wypełniać role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci. Efekt ten jest możliwy do osiągnięcia, przy współudziale rodziny na każdym etapie metodycznego działania: od oceny wstępnej, przez układanie planu pracy i jego realizację po ocenę końcową, dostosowanie pracy do możliwości i kontekstu życia rodziny oraz poprzez małe kroki. Asystent pracując z rodzinami podejmuje wiele różnorodnych działań. Wśród nich można wyróżnić: pomoc w dotarciu do świadczących pomoc specjalistyczną w formie konsultacji, poradnictwa, mediacji lub terapii, utrzymywanie stałego kontaktu z klientem, towarzyszenie mu w codziennym funkcjonowaniu. Ponadto, udzielanie wsparcia w sytuacjach tego wymagających oraz interweniowania, gdy zagrożone jest życie lub zdrowie konkretnej osoby lub jej rodziny.

Równocześnie asystent rodziny powinien współpracować z wieloma instytucjami zaangażowanymi w sprawy rodzin, w tym z pracownikami socjalnymi, Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży, placówkami oświatowymi czy sądami - poprzez kuratorów zawodowych i społecznych. Zatem aktywność asystenta rodziny można podzielić na dwa obszary zadaniowe. Pierwszym jest bezpośredni kontakt z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w innym miejscu wskazanym przez rodzinę (jej członków). Drugim natomiast jest szeroko zakrojona współpraca asystenta z osobami i instytucjami zaangażowanymi w sprawy rodziny.

Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w Gminie Miastkowo w latach 2022 – 2024 (narastająco od początku danego roku)

Rok	2022	2023	2024
Liczba rodzin objętych wsparciem	6	9	9
Liczba dzieci w rodzinach	22	24	20

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Miastkowie.

4.5. Piecza zastępcza

W przypadkach, gdy rodzina nie radzi sobie ze sprawowaniem funkcji opiekuńczo – wychowawczych wobec dzieci - co może oceniać tylko sąd opiekuńczy - zostają one umieszczone w pieczy zastępczej. Rodzice zostają np. trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub prawa te zostają im ograniczone. Celem pieczy zastępczej jest zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych, zapewnienie dziecku przygotowania do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami. Piecza zastępcza ma przede wszystkim zapewnić pracę z rodziną, mającą na celu umożliwienie powrotu dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, a w przypadku braku możliwości przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym.

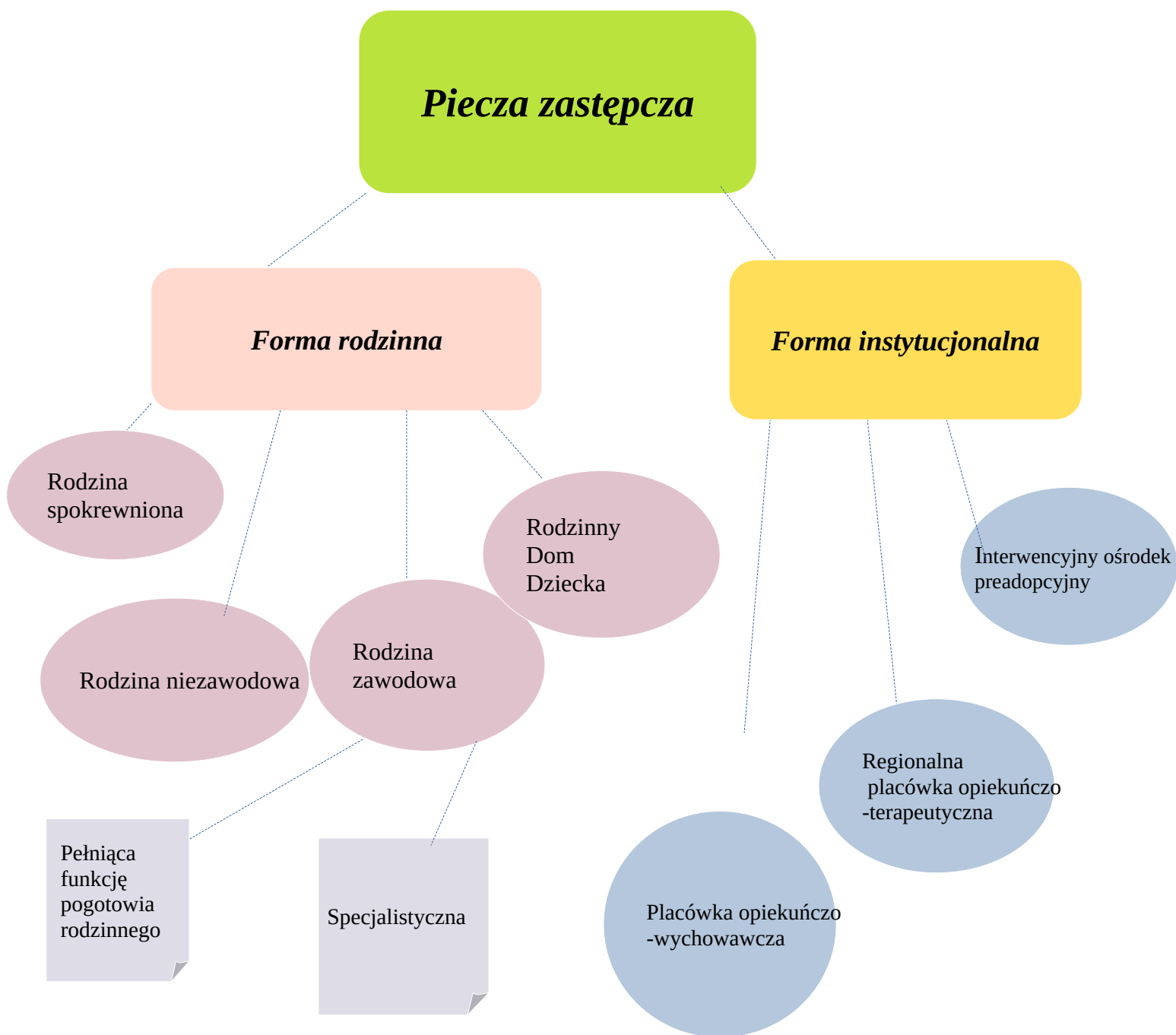
Podstawą umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej jest prawomocne orzeczenie sądu. W przypadku konieczności, na wniosek lub za zgodą rodziców dziecka, możliwe jest umieszczenie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej na podstawie umowy zawartej między rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, a starostą właściwym ze względu na miejsce zamieszkania tej rodziny lub miejsce prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

O zawartej umowie starosta zawiadamia niezwłocznie sąd. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej powinno nastąpić po wyczerpaniu wszystkich form pomocy rodzicom dziecka, chyba, że dobro dziecka wymaga zapewnienia mu niezwłocznie pieczy zastępczej. Dziecko umieszcza się w pieczy zastępczej do czasu zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej.

Objęcie dziecka jedną z form pieczy zastępczej następuje na okres nie dłuższy niż do osiągnięcia pełnoletniości. Osoba, która ją osiągnęła w okresie pobytu w pieczy zastępczej, może przebywać w dotychczasowej rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka albo placówce opiekuńczo-wychowawczej za zgodą, odpowiednio rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka albo dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia, jeżeli się uczy na zasadach określonych w pkt 1-4 art. 37 ust. 2 ustawy

o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej lub jeżeli legitymują się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Pieczka zastępcza jest sprawowana w następujących formach:

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych w Ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 176 pkt 5 oraz art. 191 ust. 9 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Gmina Miastkowo jako właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zobowiązana jest do ponoszenia częściowych wydatków za pobyt tego dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej (rodzina zastępcza, rodzinny dom dziecka) w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Gmina właściwa ponosi także odpłatność za pobyt dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej (w placówce opiekuńczo- wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym) w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej, -średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka.

Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w latach 2022 – 2024 wraz z odpłatnością za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Rok	2022	2023	2024
Liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej	2	1	4
Liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej	1	1	1
Łączna odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	30 576,48	37 275,00	47 113,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Miastkowie

4.6. Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Miastkowo funkcjonuje w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Uchwałą Nr XXXVII/233/23 Rady Gminy Miastkowo z dnia 01 września 2023 r. określono tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego

w Miastkowie oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania. Członków zespołu powołano Zarządzeniem Nr 67.2024 Wójta Gminy Miastkowo z dnia 8 października 2024 roku.

Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów z różnych instytucji, łącząca swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują, podejmująca współpracę i skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałania zjawisku przemocy na terenie gminy Miastkowo.

Są to przedstawiciele m.in. Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Oświaty, Ochrony Zdrowia, Sądu Rejonowego oraz organizacji pozarządowych.

Realizowane działania określone zostały w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2018-2025 w Gminie Miastkowo.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno – pomocowych należy w szczególności:

1. Przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy domowej („Niebieska Karta”):

- ocena sytuacji problemowej (diagnoza); wypracowanie sposobu postępowania, który będzie miał na celu powstrzymanie przemocy oraz podejmowanie w tym celu działań przewidzianych przepisami prawa,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.

2. Udzielanie kompleksowej pomocy rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy

Obsługę organizacyjno - techniczną oraz finansową Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastkowie.

Głównym celem działalności ZI jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc domową.

W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy domowej w indywidualnych przypadkach tworzy się grupy diagnostyczno-pomocowe. Grupa diagnostyczno-pomocowa powoływana jest przez Zespół Interdyscyplinarny. W skład grupy obligatoryjnie wchodzi pracownik socjalny i dzielnicowy, w razie potrzeby powoływani są specjaliści realizujący działania na rzecz osób wskazanych w zgłoszeniu/procedurze, np. asystent rodziny, nauczyciel, wychowawca, kurator, psycholog, terapeuta. W sytuacjach określonych w art. 9a ust. 12b-12c ustawy, skład GDP może zostać poszerzony o inne osoby.

Procedurę "Niebieskie Karty" wszczyna się w każdym przypadku, w którym zaistnieje podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie. Prowadzenie danego postępowania nie ma jednak określonych ram czasowych. Czas pracy z rodziną wynika z jej indywidualnych potrzeb - uzależniony jest od sytuacji całej rodziny i osoby doznającej przemocy, ustalonego indywidualnego planu pomocy oraz zapewnienia zaspokojenia niezbędnych potrzeb – przede wszystkim potrzeby bezpieczeństwa. Wobec powyższego w danym roku kalendarzowym liczba prowadzonych spraw jest różna od ilości wszczętych i przekazanych spraw do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego. W ramach procedury „Niebieskie Karty” wsparciem objęte są nie tylko rodziny posiadające w swej strukturze włącznie osoby dorosłe, ale również rodziny z małoletnimi dziećmi. Analiza danych gromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej dotyczących prowadzonych postępowań w ramach procedury "Niebieskie Karty" pozwala na sformułowanie założenia, że czynnikiem mającym zasadniczy wpływ na występowanie przemocy w rodzinie, różnych zachowań agresywnych, aktów znęcania się nad członkami rodziny jest głównie uzależnienie od alkoholu.

W ramach procedury „*Niebieskie Karty*” pomocą objęto:

- w **2022 roku** - 13 rodzin
- w **2023 roku** - 14 rodzin
- w **2024 roku** - 17 rodzin.

4.7. Karta Dużej Rodziny

Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny określa zasady przyznawania członkom rodziny wielodzietnej Karty Dużej Rodziny. Prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci, bez względu na ich wiek. Karta Dużej Rodziny przyznawana jest każdemu członkowi rodziny, także rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka, którzy spełniają warunki określone w/w ustawie.

Za członków rodziny wielodzietnej uznaje się rodzica (rodziców) oraz jego małżonka mających na utrzymaniu co najmniej troje dzieci w wieku do ukończenia 18 roku życia, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej do 25 roku życia. Natomiast bez ograniczeń wiekowych wydaje się Karty dzieciom legitymującym się umiarkowanym lub znacznym stopniem niepełnosprawności. Osobom niepełnosprawnym Karta wydawana jest na czas obowiązywania orzeczenia o niepełnosprawności. Rodzicom oraz małżonkowi rodzica Karta wydawana jest na czas nieokreślony. Karta Dużej Rodziny przyznawana jest na wniosek rodziny wielodzietnej. Wniosek o wydanie Karty może złożyć każdy pełnoletni jej członek. Karta jest przyznawana niezależnie od dochodu w rodzinie.

Na podstawie Karty członkowie rodzin wielodzietnych mogą skorzystać z wprowadzonych uprawnień (zniżek na przejazdy kolejowe, niższe opłaty paszportowe, możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych, zniżki na zakup ubrań, obuwia, kosmetyków, książek czy paliwa oraz innych dóbr i usług, skorzystanie z podwyższonych limitów na zużycie energii) na poziomie ogólnokrajowym oferowanych przez instytucje i podmioty gospodarcze. Członek rodziny wielodzietnej we wniosku o przyznanie Karty wskazuje, że wniosek dotyczy karty tradycyjnej lub karty elektronicznej. Możliwość wnioskowania o Kartę Dużej Rodziny w formie elektronicznej, wyświetlanej przy pomocy dedykowanej aplikacji na urządzenia mobilne (smartfony, tablety) weszła w życie od 1 stycznia 2018r.

W związku z nowelizacją powołanej wyżej ustawy, od 2019 roku Karta Dużej Rodziny przysługuje również rodzicom, którzy mają lub w przeszłości mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci – bez względu na ich wiek w chwili składania wniosku. W związku z powyższym znacząco wzrosła liczba osób składających wnioski o przyznanie Karty Dużej Rodziny

W okresie od stycznia 2022 do grudnia 2024 r. złożono 176 wniosków o wydanie Karty Dużej

Rodziny. W tym:

✓ Liczba wniosków typu zgłoszenie nowej rodziny:	35
✓ Liczba wniosków typu zgłoszenie nowej rodziny dla rodzin składających się wyłącznie z rodziców:	114

✓	Liczba przyznanych Kart dla nowego członka rodziny:	4
✓	Liczba przyznanych nowych Kart dla osób, które już były posiadaczami:	7
✓	Liczba przyznanych duplikatów Kart:	12
✓	Liczba przyznanych Kart w formie tradycyjnej:	176
✓	Liczba przyznanych Kart w formie elektronicznej:	176

4.8. Inne formy wspierania rodziny w latach 2022-2024

Uzupełnieniem polityki socjalnej Gminy Miastkowo są świadczenia rodzinne oraz fundusz alimentacyjny, które finansowane są w całości z budżetu państwa. Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny są udzielane na okresy zasiłkowe (świadczeniowe). Przy świadczeniach uzależnionych od kryterium dochodowego, brane pod uwagę są dochody osiągnięte w roku poprzedzającym okres zasiłkowy (świadczeniowy), jednak z uwzględnieniem dochodu uzyskanego lub utraconego po roku bazowym.

Świadczenia rodzinne - przyznawane są na wniosek uprawnionych osób. Wnioski składa się w urzędzie gminy lub miasta ze względu na miejsce zamieszkania osób uprawnionych. Świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego - celem tego zasiłku jest częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka - celem tzw. „becikowego” jest udzielanie wsparcia rodzinom, które zdecydowały się na posiadanie potomstwa,
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny oraz świadczenie pielęgnacyjne - wiążą się one z zwiększonymi wydatkami, które powstały w związku z niepełnosprawnością osoby w rodzinie bądź ze względu na podeszły wiek,
- świadczenia rodzicielskie - celem tego świadczenia jest zwiększenie pomocy finansowej w związku z urodzeniem dziecka, przyjęciem go na wychowanie bądź objęciem go pieczą zastępczą dla tych rodziców, którzy nie mają prawa do zasiłku macierzyńskiego tj. osobom zatrudnionym na podstawie umów cywilnoprawnych, studentom oraz osobom bezrobotnym.

Fundusz alimentacyjny - przyznawany jest na wniosek osób uprawnionych na podstawie obowiązującej od 7 września 2007 roku ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów - w przypadku bezskutecznej egzekucji. Fundusz ma na celu wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, a które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb i nie otrzymują należnego im wsparcia od osób należących do kręgu zobowiązanych wobec nich do alimentacji.

Za życiem - ustawa ta została wprowadzona dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Celem ustawy jest uregulowanie w sposób wsparcia dla kobiet w ciąży i rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych, a także dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, świadczenia wychowawcze

L p.	Rodzaj świadczenia	Liczba wypłaconych świadczeń 2022		Liczba wypłaconych świadczeń 2023		Liczba wypłaconych świadczeń 2024	
		liczba świadczeń	kwota	liczba świadczeń	kwota	liczba świadczeń	kwota
1.	Zasiłki rodzinne z dodatkami	4716	804 760,05	4031	704 645,06	2831	509 576,25
2.	Zasiłki pielęgnacyjne	1057	228 142,88	1015	219 077,60	1053	227 279,52
3.	Świadczenia pielęgnacyjne	481	1 011 580,80	497	1 211 767,40	514	1 534 242,00
4.	Świadczenia rodzicielskie	152	142 902,60	117	105 635,00	93	85 210,40
5.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	37	37 000,00	18	18 000,00	23	23 000,00
6.	Fundusz alimentacyjny	176	79 692,00	145	67 934,00	153	71 709,00
7.	Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	0	0	0	0	1	4000,00
8.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	28	17 020,00	7	4 340,00	0	0
9.	Zasiłek dla opiekuna	62	37 860,00	48	29 760,00	41	25 420,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Miastkowie

Jak wynika z powyżej przedstawionych danych, stale maleje ilość wypłacanych świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego, co jest spowodowane wzrastającymi dochodami rodzin.

Stypendium szkolne- udzielanie świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym stanowi zadanie własne gminy, na realizację którego gmina otrzymuje dofinansowanie z budżetu państwa (art. 90r ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty). Ministerstwo Edukacji Narodowej wypełniając zadanie dotyczące udzielania pomocy materialnej

dla uczniów w formie stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych opiera się na środkach rezerwy celowej budżetu państwa, która zwiększa środki na pomoc materialną realizowaną przez gminy.

Wniosek o przyznanie stypendium szkolnego składa się **od 1 września do 15 września** danego roku szkolnego, a w przypadku:

- uczniów i słuchaczy szkół (z wyłączeniem kl "0") – do dnia 15 września
- słuchaczy kolegiów pracowników służb społecznych – do dnia 15 października.

Rok	2022	2023	2024
Liczba przyznanych stypendiów szkolnych	103	92	67
Kwota	32 633,52	28 568,44	19 363,77

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Miastkowie

4.9 Placówki oświatowe

Na terenie Gminy Miastkowo funkcjonują 2 przedszkola publiczne, dysponujące 140 miejscami. Edukacja szkolna dzieci i młodzieży na terenie Gminy Miastkowo odbywa się w 2 szkołach podstawowych. Szkoły wyposażają swych uczniów w wiedzę nie tylko w ramach zajęć edukacyjnych, lecz również podczas zajęć organizowanych w ramach kół pozalekcyjnych, umożliwiających rozwój zainteresowań dzieci i młodzieży m.in. Szkolne Koło Caritas, Szkolne Koło Wolontariatu, Szkolne Koło PCK, 7 Drużyna Harcerska im. Kacpra Wielocha. Szkoły zapewniają pomoc pedagogiczną i psychologiczną, organizują opiekę nad uczniami niepełnosprawnymi, uczęszczającymi do szkoły, kierują do zespołów dydaktyczno wyrównawczych i na zajęcia korekcyjno - kompensacyjne. Realizują cele wychowawcze na wszystkich organizowanych przez szkoły zajęciach przez nauczycieli, wychowawców, bibliotekarzy, wychowawców świetlic, w ścisłej współpracy z rodzicami.

4.10 Poradnictwo specjalistyczne

W ramach poradnictwa specjalistycznego Gmina Miastkowo **1 października 2024 r.** uruchomiła **poradnictwo psychologiczne**, skierowane do rodzin borykających się z różnymi problemami m.in. problemami opiekuńczo-wychowawczymi, uzależnieniami, przemocą, konfliktami rodzinnymi, zmagającymi się z niepełnosprawnością, chorobami i wszelkimi kryzysami. W 2024 r. psycholog udzielając porad przepracował łącznie 30 godzin.

5. Adresaci programu

Gminny Program Wspierania Rodziny adresowany jest do rodzin zamieszkałych na terenie Gminy Miastkowo, zwłaszcza rodzin dysfunkcyjnych oraz doświadczających problemów opiekuńczo-wychowawczych z problemem ubóstwa. Rodzin, które na skutek różnych sytuacji życiowych, znalazły się w sytuacjach wymagających udzielenia pomocy przez placówki oraz instytucje, prowadzące działania na rzecz wspierania rodziny.

Program ten kierowany jest w szczególności:

- dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi i chorymi przewlekle - dla rodzin wielodzietnych,
- dla rodzin dotkniętych uzależnieniami i przemocą,
- dla rodzin niepełnych,
- rodzin z osobami starszymi, zależnymi wymagającymi pomocy osoby drugiej.

Program przewiduje pracę z rodziną oraz wszelkiego rodzaju formy pomocy mające na celu przede wszystkim zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny.

6. Zasoby i partnerzy w realizacji programu

Program będzie realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastkowie we współpracy z następującymi instytucjami:

- **Sądem Rejonowym w Łomży** - Wydział Rodzinny i Nieletnich - współpraca w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- **Kuratorami sądowymi** - w celu podejmowania działań o charakterze wychowawczo – resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym, kontrolnym związanym z wykonywaniem orzeczeń sądu oraz podejmowanie czynności w ramach procedur Niebieskiej Karty;
- **Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Miastkowie** w celu zapewnienia osobom uzależnionym, ich rodzinom oraz ofiarom przemocy w rodzinie dostępu do specjalistycznych form wsparcia wyjścia z nałogu;
- **Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży** w celu zapewnienia dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo – wychowawczych, oraz udzielenia wsparcia osobom usamodzielnionym opuszczającym ww. formy pieczy zastępcze;
- **Zespołem Interdyscyplinarnym Gminy Miastkowo** – podejmowanie czynności w ramach procedury „Niebieska Karta” oraz działań wspierających rodziny dotknięte przemocą;
- **Posterunkiem Policji w Śniadowie** w celu przeciwdziałaniu przestępczości i uzależnieniu wśród dzieci i młodzieży oraz w ramach procedury „Niebieskiej Karty”;
- **Szkołą Podstawową w Miastkowie i Rydzewie** poprzez realizację szkolnych programów profilaktycznych, edukacyjnych, wychowawczych. Wspieranie rodziców i dzieci w problemach pojawiających się w rodzinach. W przypadku podejrzenia występowania przemocy w rodzinie podjęcie czynności procedury „Niebieskiej Karty”
- **Wojewódzkim Ośrodkiem Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży**- współpraca w celu zdiagnozowania osób kierowanych przez GKRPA, u których istnieje podejrzenie uzależnienia i prowadzenia terapii, dostosowanych do potrzeb i stopnia uzależnienia danej osoby.

7. Cele programu, zadania, wskaźniki ich realizacji

Cele określone w **Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2026 – 2028** powinny opierać się na szansach pojawiających się w otoczeniu rodziny oraz poprzez wykorzystanie poszczególnych instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny, w tym istniejących zasobów wewnętrznych gminy. Cele wpisują się w **Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miastkowo na lata 2021-2032**.

Cel główny:

Celem głównym Programu jest rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin, sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cel szczegółowy 1:

Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego

Cel szczegółowy 2:

Zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich, organizacyjnych i finansowych w budowaniu i utrzymaniu systemu wspierania rodziny.

W/w cele zostały opisane w *Harmonogramie realizacji programu*, umieszczonym poniżej.

HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Zadanie i działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Źródła finansowania
Cel szczegółowy 1: Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego			
➤ udzielenie pomocy finansowej, rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialno-bytowej	- Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastkowie	- liczba osób i rodzin objętych pomocą finansową i rzeczową	środki własne, środki zewnętrzne
➤ objęcie pomocą w formie stypendiów szkolnych dla dzieci, pomocą w formie świadczeń rodzinnych oraz pomocą w formie funduszu alimentacyjnego	- Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastkowie	- liczba osób i rodzin objętych pomocą w formie świadczeń rodzinnych	środki własne, środki zewnętrzne
➤ świadczenie pomocy w postaci posiłków w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”: zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych i niepełnosprawnych	- Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastkowie - placówki oświatowe	- liczba dzieci, uczniów i młodzieży korzystających z gorących posiłków w placówkach oświatowych - liczba osób/rodzin korzystających ze świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności - liczba osób starszych, chorych, niepełnosprawnych korzystających ze świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności	środki własne, środki zewnętrzne
➤ współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	- Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastkowie - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży	- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz wysokość środków wydatkowanych na pobyt dzieci w pieczy zastępczej	środki własne, środki zewnętrzne
➤ zapewnienie opieki osobom starszym oraz osobom niepełnosprawnym	- Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastkowie	- liczba osób objętych pomocą w postaci usług opiekuńczych - liczba osób korzystających z opieki wytchnieniowej - liczba osób skierowanych do domów pomocy społecznej	środki własne, środki zewnętrzne

➤ zapewnienie dowozu dzieci niepełnosprawnych do placówek oświatowych	- Urząd Gminy Miastkowo	- liczba dzieci, uczniów z niepełnosprawnością dowożonych do szkół	środki własne, środki zewnętrzne
➤ przydzielenie rodzinom asystenta rodziny	- Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastkowie	- liczba rodzin, korzystających ze wsparcia asystenta rodziny	środki własne, środki zewnętrzne
➤ monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	- placówki oświatowe - ZPOZ w Łomży Gabinet Lekarza Rodzinnego w Miastkowie	- sprawozdania z działań służby zdrowia oraz placówek oświatowych	środki własne, środki zewnętrzne
➤ motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji (np. podjęcie terapii leczenia uzależnień, terapii dla osób stosujących przemoc domową oraz terapii dla osób dotkniętych przemocą)	- Pracownicy socjalni, asystent rodziny - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Miastkowie - Zespół Interdyscyplinarny Gminy Miastkowo - Komenda Miejska Policji w Łomży, Posterunek Policji w Śniadowie - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży - Wojewódzki Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży	- liczba osób, które skorzystały z terapii w ramach działań WOPiTU w Łomży - liczba uczestników programów organizowanych przez PCPR w Łomży	środki własne, środki zewnętrzne
➤ poradnictwo i praca socjalna świadczona przez pracowników OPS i specjalistów, udzielających porad w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym przy OPS	- Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastkowie - specjaliści udzielający porad w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym	- liczba rodzin, którym udzielono pomocy w formie pracy socjalnej - liczba osób, które skorzystały z porad specjalistów (psychologa, terapeuty uzależnień)	środki własne, środki zewnętrzne

Cel szczegółowy 2: Zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich, organizacyjnych i finansowych w budowaniu i utrzymaniu systemu wspierania rodziny

➤ finansowanie zatrudnienia oraz podnoszenie kompetencji asystenta rodziny zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	- Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastkowie - Urząd Gminy w Miastkowie	- liczba odbytych szkoleń, konferencji, webinarów przez asystenta rodziny	środki własne, środki zewnętrzne
➤ zapewnienie dostępności do poradnictwa specjalistycznego oraz rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży - Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastkowie	- liczba instytucji, świadczących poradnictwo	środki własne, środki zewnętrzne
➤ wsparcie w zakresie organizowania czasu wolnego dzieciom poprzez prowadzenie i rozwój różnorodnych form wsparcia dziennego	- Gminny Ośrodek Kultury w Miastkowie - Biblioteka Publiczna Gminy Miastkowo - Organizacje pozarządowe - świetlice wiejskie	- zorganizowane formy	środki własne, środki zewnętrzne NGO
➤ współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, stowarzyszeniami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży - Komenda Miejska Policji w Łomży - Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastkowie - Zespół Interdyscyplinarny Gminy Miastkowo - Sąd Rejonowy w Łomży	- sprawozdania ze współpracy z wymienionymi instytucjami	środki własne, środki zewnętrzne

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Miastkowo na lata 2026-2028 zakłada również realizację innych ważnych zadań, które mogą się pojawić wraz ze zmieniającą się sytuacją społeczno - gospodarczą kraju, województwa lub Gminy. Przyjmuje się możliwość modyfikacji określonych w niniejszym dokumencie celów oraz kierunków działań wtedy, gdy pojawi się taka potrzeba.

8. Monitoring i ewaluacja programu

Przedmiotem ewaluacji będzie ocena skuteczności podejmowanych działań oraz zainteresowania nimi odbiorców. Monitoring realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 będzie się opierał przede wszystkim na gromadzeniu oraz analizowaniu danych będących w posiadaniu Ośrodka Pomocy Społecznej w Miastkowie. Dodatkowo pozyskiwane zostaną informacje od innych instytucji i podmiotów w zakresie wskazanym w Programie. Monitoring Programu pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

Realizacja programu opiera się na stałej współpracy pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu realizacji założonych działań. Monitorowanie i ewaluacja Programu będą się odbywać poprzez składanie do dnia 31 marca każdego roku rocznego sprawozdania z realizacji zadań przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Miastkowie, który jest wiodącym realizatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028.

9. Źródła finansowania

Zakłada się, iż źródłami finansowania lub współfinansowania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 będą: budżet Państwa, budżet Gminy Miastkowo oraz środki pozyskane z innych źródeł określonych prawem.

10. Zakończenie

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026-2028 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin. Wsparcie rodzin będzie miało charakter profilaktyczny, a rodzinom w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości do samodzielnego zmierzenia się z występującymi problemami. Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywnie instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami, wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być poprawa sytuacji dzieci, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodzin z terenu Gminy Miastkowo.